

public legal relations, in which each person, state body, local self-government bodies and their officials adhere to legal and moral and ethical norms, social norms and rules, fulfill all recommendations, are identified in order to achieve public safety and well-being). The authors have determined the basic list of factors of state policy formation of national security. The components of sustainable development of the state have been identified and characterized.

The content of the basic principles that determine the order of state policy making in the fields of national security and defense is explained, namely: accountability is defined as a system of measures by which equilibrium (balance) of authority of the authority and its responsibility is achieved; legality is defined as a kind of foundation of a civilized society, ensuring the equality of all persons before the law; transparency of government is defined as the publication or dissemination of information about a public authority, the principle of activity of public authorities, in which all decisions are open and public.

The authors place special emphasis on ensuring the fundamental national interests of Ukraine, which proclaimed: state sovereignty and territorial integrity, democratic constitutional order, preventing interference in the internal affairs of Ukraine; sustainable development of the national economy, transparency of power.

Keywords: *national security, security ensuring, protection, national policy.*

УДК 338.1

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-2-327-335

Анна МУНЬКО[©]
кандидат наук
з державного
управління
(Дніпропетровський
державний
університет
внутрішніх справ)

Мирослав ТРЕШОВ[©]
доктор наук
з державного
управління
(Українська
експертна
фондація)

УКРАЇНА У СВІТІ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР

Проаналізовано показники соціально-економічного розвитку України, прослідковано їхню динаміку. Досліджено найбільш репрезентативні глобальні індекси соціального та економічного стану країн та визначено позиції держави у відповідних світових і європейських рейтингах. Вивчено основні тенденції соціально-економічного розвитку України, ризики та шляхи їх мінімізації.

Ключові слова: *глобалізація, глобальні індекси, соціально-економічний розвиток, ВВП, паритет купівельної спроможності, інфляція, державний бюджет, державний борг, кредитний рейтинг, фінансова безпека, децентралізація, корупція, конкурентоспроможність, інвестиції, інновації.*

Постановка проблеми. Глобалізація стала чи не основним трендом розвитку світової спільноти як процес створення мереж зв'язків між суб'єктами на багатоконтинентальних відстанях, опосередкованих за допомогою різних потоків, включаючи людей, інформацію та ідеї, капітал та товари. Глобалізаційні процеси «розмивають» національні кордони, інтегрують національні економіки, культури, технології, створюючи складні відносини взаємозалежності країн. Україна не є винятком і за темпами глобалізації увійшла до топ-50 країн згідно з результатами досліджень Швейцарського економічного інституту (KOF Swiss Economic Institute). Індекс рівня глобалізації країн світу (KOF Globalization Index) за 2019 р. (для розрахунків використовувались дані починаючи з 2017 р.) для України становить 74,83 або 45 позиція, причому рейтинг очолила Швеція-

© Мунько А.Ю., 2020
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-6651-9970>
munkoann@gmail.com

© Трешов М.М., 2020
<https://orcid.org/0000-0001-9599-4332>
m_treshov@i.ua

рія з результатом 91,1 [15]. Індекс базується на економічному, соціальному та політичному вимірах, на основі яких робиться спроба оцінити економічні потоки й обмеження, інформаційні потоки, дані про культурну близькість в обстежених країнах тощо. Тому для формування цілісного бачення розвитку тієї чи іншої держави не достатньо проаналізувати внутрішні тенденції – не менш важливо визначити місце країни серед інших держав світу.

Аналіз публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми. Аналітична інформація про соціально-економічний розвиток країни та зміни її позицій у світі належить до такої, що швидко втрачає актуальність, а отже, потребує систематичного перегляду та оновлення. Будь-яке наукове дослідження чи процес ухвалення управлінського рішення, у тому числі й органами державної влади та місцевого самоврядування, зазвичай потребує актуальних даних про поточне становище держави. Аналіз позицій України у світі, співставлення з міжнародними тенденціями розвитку в різних сферах та періодах знаходимо в працях більшості вчених тієї чи іншої галузі, адже це є невід’ємною частиною якісних науково-практичних розвідок. Наше дослідження базується на використанні національної статистичної, фінансової та бюджетної звітності; даних Міжнародного валютного фонду (далі – МВФ) та Світового банку; найбільш репрезентативних глобальних індексів та рейтингів. Зрештою, наша мета – відповісти на запитання: «Куди та як швидко рухається Україна?», «Якою нашу державу бачить світова спільнота?», від чого об’єктивно залежить майбутнє України, рівень підтримки міжнародними партнерами, надходження інвестицій і, безумовно, економічне зростання.

Метою статті є аналітичний огляд соціально-економічних та інших показників розвитку України, визначення її позицій у відповідних глобальних та європейських рейтингах, виявлення причин, наслідків та тенденцій, що впливають із результатів дослідження окремих показників.

Виклад основного матеріалу. Номінальний ВВП відображає зміни як у фізичному обсязі виробництва, так і в ринкових цінах і розраховується як вартість усіх кінцевих товарів та послуг у цінах поточного року. Реальний ВВП вимірює вартість обсягу виробництва в економіці із застосуванням фіксованих цін базового року [5, с. 81]. Саме його аналіз дозволяє визначити зміни реального обсягу виробництва або економічного зростання країни (рис. 1).

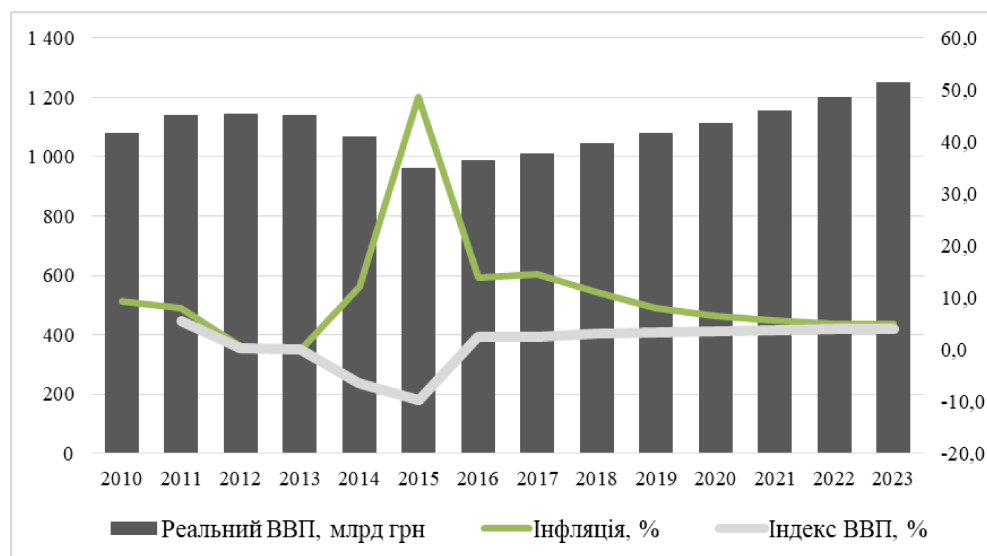

Рис. 1. Динаміка реального ВВП та інфляція в Україні за 2010 – 2019 рр. і докризовий прогноз МВФ на 2020 – 2023 рр.

Примітка: розраховано та побудовано на основі даних МВФ

На рис. 1 бачимо результати відносно успішних 2017 – 2019 рр. формування висхідного періоду економічного циклу, який характеризувався помірним зростанням реального ВВП в межах 3 %. До кризової ситуації, спричиненої пандемією COVID-19, МВФ зберігав такий прогноз і на 2020 р. з більш оптимістичними показниками на 2021–2023 рр. на рівні 4 %. За таких умов досягти заявлених Кабінетом Міністрів України 40 %

зростання реального ВВП за 5 років навряд чи вдасться. Без значних потрясінь, при розумному стимулюванні економіки Україна, ймовірно, змогла б досягти 3 % росту ВВП. Проте світова пандемія COVID-19 внесла помітні корективи і вихід із кризи може виявитися набагато складнішим для економіки, ніж це здається на перший погляд. Девальвація реального впливу наднаціональних організацій, розрив глобального ланцюга переміщення ресурсів, товарів та послуг може створити дефіцит у короткочасній перспективі. Уряд України переглянув макроекономічні показники на 2020 р., зокрема очікується скорочення ВВП на 3,9 % порівняно із прогнозованим зростанням 3,7 % і девальвацію гривні до 29,5 грн за дол. США.

Спочатку уряд планував стимулювати економіку за рахунок запровадження ринку землі, але процес з різних причин гальмується і очевидно, що заплановані надходження будуть в рази меншими. Також невизначеними є перспективи приватизації державних підприємств: знайти покупців за ринковими цінами буде непросто [4, с. 9].

Як відомо, до ВВП не включається так званий тіньовий сектор економіки. Але увагою його обійти неможливо, адже згідно з результатами досліджень Київського міжнародного інституту соціології рівень тіньової економіки в Україні у 2018 р. становить 47,2 % від ВВП та 46,8 % у 2017 р. [8]. Для порівняння: Національна служба статистики Італії оцінила обсяги тіньової економіки країни за 2017 р. на рівні 12,1 % ВВП. Справа й у тому, що Україна згідно з дослідженнями Transparency International дуже корумпована, і тенденція невтішна. Індекс сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index), розрахований у 2019 р. показав, що корупційна криза нашої держави поглибилась (126 місце із 180). Сприйняття корупції відображається за шкалою від 100 (немає корупції) до 0 (сильна корупція). У 2019 р. Україна із результатом 30 із 100 втратила шість позицій, порівнюючи з 2018 р.

Складниками тіньової економіки України є три види ухиляння від податків: приховування доходу від бізнесу (найбільша частка – 56,7 %), приховування реальної кількості найманих працівників, приховування реальних розмірів виплаченої зарплати або зарплата «у конвертах». Частка останнього значно зросла з 18,3 % у 2017 р. до 21,4 % у 2018 р. [8]. У цьому напрямі уваги потребує питання декларування доходів громадянами. У зарубіжних країнах суму податку часто розраховують податкові органи, які мають доступ до всіх необхідних даних (Швеція, Данія). В Україні податкові органи також мають доступ до даних про офіційні доходи громадян, проте за подання декларацій та розрахунок суми податку на доходи фізичних осіб відповідальні платники. Крім того, незважаючи на майже повний доступ до інформації про доходи громадян, досі не створена інтегрована база даних про доходи, одержані фізичними особами. Така база дозволить податковим органам самостійно розраховувати суму податку на доходи для кожної фізичної особи та контролювати своєчасність і повноту її сплати. З метою своєчасності стягнення податку деякі країни ефективно застосовують комбінації методів «мотивування – покарання». Наприклад, у Данії встановлена пеня за неповну або несвоєчасну сплату податку. Водночас застосовується мотивація – нарахування відсотків компенсації на зайво сплачену впродовж року суму податку. Не секрет, що суспільна культура сплати податків в Україні на вкрай низькому рівні. Тому формування соціальної відповідальності в українців щодо сплати податків повинно стати в авангарді боротьби з тіньовою економікою. Несплата податків – кримінальний злочин, і ставлення до злісних неплатників відповідне. Для формування особистої податкової культури доцільно ввести жорстку систему штрафів за нелегальне працевлаштування, мінімізацію та виплату заробітної плати «у конвертах» як для роботодавців, так і для працівників, а також запустити національну кампанію декларування. Загальнообов'язкове декларування доходів громадян – поширена світова практика (США, Німеччина, Франція, Італія, Чехія, Швеція, Фінляндія, Данія, Швейцарія, Австралія, Нова Зеландія, Сінгапур, Чилі, Казахстан та інші).

Для порівняння рівнів економічного розвитку країн використовують ВВП на душу населення, що дозволяє сформулювати спільну базу для порівняння різних за кількістю населення країн. Проте цей показник не відображає різницю в купівельній спроможності валюти в різних країнах. Тому необхідно аналізувати ВВП за паритетом купівельної спроможності як співвідношення купівельної спроможності окремих валют до певної групи товарів та послуг у різних країнах.

ВВП за паритетом купівельної спроможності, тис. міжнар. дол.

Країна	Фактичні показники				Прогнозовані показники (до кризи, спричиненої пандемією)			
	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Норвегія	64,7	65,4	66,0	66,6	67,1	67,7	68,2	68,7
Швейцарія	56,0	55,9	56,4	56,9	57,3	57,5	57,8	58,1
Нідерланди	47,5	48,9	50,3	51,3	52,2	53,1	54,0	54,8
Німеччина	45,0	45,9	47,0	47,9	48,7	49,4	50,0	50,7
Швеція	46,4	46,9	47,3	47,8	48,3	48,8	49,3	49,7
Австрія	44,5	45,4	46,3	46,8	47,2	47,6	48,0	48,5
Данія	44,8	45,4	46,0	46,5	47,0	47,5	48,0	48,4
Бельгія	41,8	42,4	43,0	43,5	43,9	44,3	44,7	45,2
Фінляндія	39,3	40,4	41,3	41,9	42,4	42,8	43,2	43,6
Франція	39,3	39,9	40,5	41,1	41,7	42,2	42,7	43,1
Іспанія	33,8	34,9	35,9	36,7	37,5	38,1	38,8	39,5
Італія	34,2	34,7	35,2	35,6	35,9	36,2	36,5	36,8
Чехія	31,1	32,3	33,4	34,4	35,2	36,1	36,9	37,8
Словенія	29,9	31,3	32,6	33,6	34,5	35,3	36,1	36,8
Словаччина	29,1	30,1	31,3	32,5	33,7	35,0	36,2	37,3
Литва	27,9	29,4	30,8	32,2	33,6	35,1	36,5	38,0
Естонія	27,5	28,9	30,1	31,2	32,2	33,3	34,4	35,5
Португалія	26,9	27,7	28,5	29,1	29,6	30,1	30,5	31,0
Польща	25,7	26,9	28,0	29,0	29,9	30,7	31,6	32,5
Угорщина	25,7	26,8	27,9	28,9	29,7	30,5	31,2	32,0
Латвія	23,9	25,2	26,3	27,3	28,2	29,2	30,2	31,1
Греція	24,9	25,3	25,9	26,5	27,0	27,6	28,1	28,8
Туреччина	23,2	24,5	25,2	25,9	26,5	27,2	27,8	28,5
Румунія	20,7	22,3	23,6	24,6	25,5	26,4	27,4	28,5
Хорватія	21,5	22,2	23,0	23,7	24,4	25,1	25,8	26,5
Болгарія	19,0	19,8	20,6	21,4	22,1	22,9	23,6	24,5
Білорусь	16,8	17,2	17,8	18,3	18,8	19,3	19,8	20,3
Україна	7,7	7,9	8,2	8,5	8,8	9,1	9,5	9,9
Молдова	5,0	5,2	5,3	5,5	5,8	6,0	6,2	6,5

Примітка: укладено за даними МВФ; здійснено ранжування даних у порядку зменшення показників 2019 р.

Результати розрахунків ВВП за паритетом купівельної спроможності, за даними МВФ, для більшості країн Європи (табл. 1) засвідчили невтішну тенденцію – Україна протягом тривалого періоду серед аутсайдерів (нижче – Молдова). Незважаючи на позитивний прогноз МВФ стабільного зростання купівельної спроможності, Україна продовжить обіймати останні позиції за рівнем економічного розвитку порівняно з іншими європейськими країнами.

Стосовно прожиткового мінімуму в Україні, то цей показник на 2020 р. більш ніж удвічі нижчий, ніж рівень «абсолютної бідності» – фізіологічний мінімум, необхідний для життя людини, інструмент для виміру якої є міжнародний критерій, запропоно-

ваний ООН (5 дол. США відповідно до паритету купівельної спроможності на день для країн Центральної й Східної Європи та СНД [3, с. 4]).

Також під час визначення розміру мінімальної заробітної плати слід враховувати необхідність зменшення різниці між мінімальною та максимальною заробітною платою у державних установах, яка подекуди становить 1:100 тоді, як у країнах Західної Європи – 1:4, у США – 1:5.

З року в рік для України гостро стоїть питання накопичення державного боргу у вигляді кредитів або облігацій внутрішньої та зовнішньої позик. Дійсно, у 2016 р. частка державного боргу у ВВП досягла 81 %, що викликало шквал критики та суспільного збурення. Проте в Україні далеко не найвищий показник серед країн Європи, у чому можна переконатися, проаналізувавши дані МВФ, наведені в табл. 2.

Слід зауважити, що статті 4, 16, 17 Закону «Про Державний бюджет України на 2020 рік» [37] містять положення, які допускають «ручне управління» державним боргом і можуть призвести до порушення середньострокових і довгострокових параметрів фінансової безпеки країни. Такі ризики посилюються, оскільки у випадку проведення в Україні антитерористичної операції, введення воєнного стану або надзвичайного стану Кабінету Міністрів України дозволяється не розробляти План заходів з приведення загального обсягу державного боргу та гарантованого державою боргу до встановлених вимог (п. 231 Розділу VI «Прикінцевих та перехідних положень» Бюджетного кодексу України [2]).

Таблиця 2

Державний та гарантований борг, % від ВВП

Країна	Фактичні показники			
	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Україна	81	71	70	69
Білорусь	53	53	56	56
Польща	54	51	50	48
Естонія	9	9	9	9
Греція	183	182	188	177
Італія	132	132	130	129
Австрія	84	79	74	71
Болгарія	27	24	23	23
Хорватія	82	78	74	71
Чехія	37	35	33	32
Фінляндія	63	61	61	60
Франція	97	97	97	96
Грузія	44	45	44	44
Німеччина	68	64	60	56
Угорщина	76	74	71	69
Латвія	37	36	35	34
Литва	40	40	37	34
Молдова	36	32	32	35
Нідерланди	61	56	53	50
Норвегія	36	36	36	36
Португалія	130	126	121	117
Румунія	39	37	37	39
Словаччина	52	51	49	47
Словенія	79	74	70	68
Іспанія	99	98	97	96
Швеція	42	41	38	34
Швейцарія	42	42	40	39
Туреччина	28	28	32	34

Примітка: укладено за даними МВФ.

Кредитні рейтинги оцінки кредитоспроможності держави здійснюються визнаними рейтинговими агентствами (табл. 3), які відіграють ключову роль у забезпеченні ринку інформацією про спроможність органів влади забезпечувати своєчасні виплати за борговими зобов'язаннями. Відповідно державні органи влади повинні систематично вживати заходи щодо підвищення кредитного рейтингу. Успіх боргової політики залежить від розміру внутрішнього боргу, фінансових механізмів ринку та законодавства, що регулює державні запозичення. Тому, як правило, необхідно зосередитись на чотирьох правилах: використання кредитних коштів (кредит повинен обслуговувати довгострокові інвестиційні проекти, а не поточні витрати); межа боргу (борг та його обслуговування повинно бути обмежене відсотком від виручки); джерела фінансування. Усе інше залежить від національних особливостей країн.

Таблиця 3

Поточні кредитні рейтинги боргових зобов'язань України

Рейтингове агентство	В іноземній валюті		У національній валюті		Прогноз	Дата рейтингової дії
	Довгострокові	Короткострокові	Довгострокові	Короткострокові		
Fitch Ratings	B	B	B-	B	Позитивний	06.03.2020 р.
Standard & Poor's	B	B	B	B	Стабільний	13.03.2020 р.
Moody's Investors Service	Caа1/ Ca	-	Caа1	-	Позитивний	22.11.2019 р.
Rating and Investment Information, Inc.	B				Стабільний	09.08.2019 р.

Джерело: Міністерство фінансів України [6]

Також Standard & Poor's 27 вересня 2019 р. підвищило рейтинг України за національною шкалою до рівня «aaA» з «aaBBB», а 13 березня 2020 р. підтвердило такий рейтинг.

У 2020 р. важливо зосередитися на оздоровленні фінансової й монетарної політики, зокрема зниженні і утриманні обсягу боргу на рівні прийнятих Бюджетним кодексом України 60 % від ВВП [2]. У попередні роки частка боргу у ВВП сягала рекордних для України 80 %, що порушувало норми чинного законодавства.

Монетарну політику варто спрямувати на поліпшення умов для ведення бізнесу, що дозволить Україні поліпшити свої позиції в глобальних рейтингах за Індексом конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index 2019 – 85 із 137, -2 позиції [13]) та Індексом легкості ведення бізнесу (Ease of Doing Business 2020 – 64 із 190, +7 позицій [10; 11]). Слід відзначити такі аспекти, які позитивно вплинули на «легкість ведення бізнесу» в Україні:

- спрощення процедури отримання дозволів на будівництво: усунення вимоги до інвесторів отримувати дозвіл від держави при зростанні вартості таких дозволів, що мало певний негативний вплив на Індекс Doing Business, але збільшило фінансові внески в розвиток соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури територіальних громад;
- посилення захисту міноритарних інвесторів, а саме підвищення вимоги до оприлюднення інформації в щорічних звітах про транзакції пов'язаних сторін;
- спрощення механізмів транскордонної торгівлі, зокрема скасування вимоги перевірки автозапчастин;
- полегшення виконання контрактів шляхом запровадження спрощеної процедури щодо малих позовів та досудових конференцій як частини методів управління справами, що застосовуються у всіх господарських судах.

Окремим мірилом розвитку країн є поступ децентралізації, зокрема фінансової або бюджетної. Остання характеризується рівнем самостійності місцевих бюджетів на

основі розрахунку «вертикального дисбалансу» (ВД) за формулою:

$$ВД = \frac{\sum \text{трансфертів з державного бюджету}_t}{\sum \text{доходів місцевих бюджетів}_t} \cdot 100\%$$

де t – бюджетний період (в Україні – 1 календарний рік).

«Вертикальний дисбаланс» демонструє фактичний рівень фінансової децентралізації в країні та використовується експертами Світового Банку [1, с. 51]. Динаміка зміни цього показника протягом 2011–2018 рр. (рис. 2) вказувала на стабільну залежність місцевих бюджетів України від трансфертів з державного бюджету, а зміна питомої ваги трансфертів та власних доходів була ситуативною для цього періоду досліджень, незважаючи на реалізацію заходів щодо фінансової децентралізації, тобто передача повноважень від державних органів влади органам місцевого самоврядування не супроводжувалась відповідною передачею фінансових ресурсів. Результати розрахунків, наведені на рис. 2, свідчать про послаблення залежності місцевих бюджетів у 2019 р. та наближення фінансових децентралізаційних тенденцій до європейських.

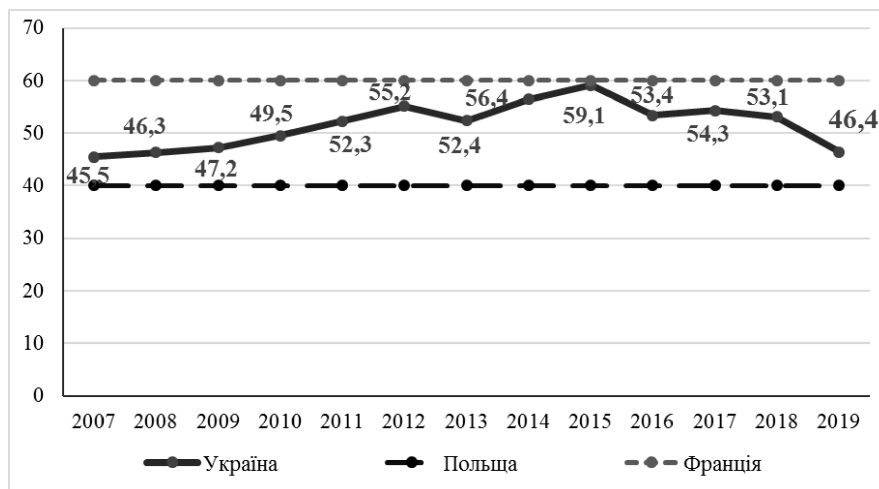

Рис. 2. Питома вага трансфертів з державного бюджету в загальному обсязі доходів місцевих бюджетів у 2007–2019 рр., %

Примітка: розраховано і побудовано на основі даних Державної казначейської служби України та Світового банку.

Якщо раніше Україна за рівнем «вертикального дисбалансу» впевнено наближалася до Франції (ВД = 60 %), яка є традиційно централізованою країною, то у 2019 р. тенденційно країна почала рухатись до Польщі чи навіть Швеції (ВД = 40 %). Звісно, ми не беремо за приклад Німеччину, де 85 % – це власні доходи місцевих бюджетів і лише 15 % – трансферти та 5 % – так звані доходи від економічної діяльності. Хоча про можливість впровадження бюджетного федералізму в унітарних країнах давно говорять як вітчизняні, так і зарубіжні науковці.

Питання завершення реформи децентралізації є нагальним, оскільки розбалансованість адміністративно-територіального устрою та системи місцевих бюджетів відповідно негативно впливає на організаційну та фінансову самодостатність органів місцевого самоврядування. З іншого боку, після негативного рішення Конституційного Суду очікуються певні компромісні зміни та завершення конституційних змін у сфері місцевого самоврядування.

Попри високу економічну невизначеність та певне зниження обертів світового економічного зростання інновації є основним міжнародним трендом. Останніми роками спостерігається зростання інвестицій в інновації економіки всіх рівнів розвитку. Використання інтелектуальної власності досягло рекордних показників у 2017 та 2018 рр. Глобальні видатки на науково-дослідні роботи зростають швидше, ніж глобальна економіка, збільшившись удвічі з 1996 по 2016 рр.; у 2017 р. глобальні державні видатки зросли на 5 %. Україна – 47-а із 129 країн світу в рейтингу за Глобальним інноваційним індексом [14, с. 18]. Зокрема, наша держава піднялася на 4 позиції, проте ахіллесовою п'ятою залишається так звана формальна інновація, спрямована скоріше на кількість, а

не якість досліджень. Потрібно розуміти, що органи державної влади України повинні сприяти інноваціям для досягнення економічного та соціального розвитку, зокрема шляхом державного інвестування. Зі своїм показником індексу електронного урядування 0,6165 Україна разом з іншими 70 країнами-членами ООН потрапила до групи з високим рівнем E-Government Development Index (від 0,5 до 0,75). На жаль, не всі українці можуть скористатися можливостями і перевагами цифровізації країни через поганий розвиток ІКТ-інфраструктури, а отже, невисоку доступність електронних послуг.

Висновки. Підсумовуючи, відзначимо позитивний поступ України на міжнародній арені, зокрема щодо децентралізації публічного управління та дерегуляції економічних процесів. Неабияких зусиль необхідно докласти й для боротьби з корупцією у всіх сферах життя, адже глобальні індекси свідчать про високий рівень сприйняття цього негативного явища в Україні. Що найважливіше, порівняно дуже низьким залишається рівень ВВП (за паритетом купівельної спроможності) на душу населення – Україна досі залишається на останніх позиціях серед країн Європи. Зазначається, що ВВП на душу населення є одним із основних чинників, які впливають на рівень задоволення життям. У 2017 р. дослідники розраховали для 155 країн багатоеlementний критерій «індекс щастя», де Україна посіла 132 місце (1 місце – Норвегія; 14 місце – США; 46 місце – Польща) [12]. Отже, нам є до чого прагнути та розвиватися як в економічній, так і соціальній сферах.

Список використаних джерел

1. Бобровська О. Ю., Крушельницька Т., Мунько А. Розробка методики оцінювання впливу децентралізації влади на формування інвестиційного профілю території. *Аспекти публічного управління*. 2015. № 6. С. 47–57.
2. Бюджетний Кодекс України № 2456-VI від 08.07.2010 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Висновок на проєкт Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»: висновок Головного науково-експертного управління від 01.10.2019 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66853.
4. Глобальні безпекові, політичні, економічні тенденції у світі та їх вплив на Україну в 2020 році. *Недержавний аналітичний центр «Українські студії стратегічних досліджень»*. 2019. 20 с. URL: https://ussd.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Zavantazhyty-2020_01_Tendentsiyi.pdf.
5. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ: НАДУ, 2011. Т. 4: Галузеве управління / наук.-ред. колегія: М. М. Іжа (співголова), В. Г. Бодров (співголова) та ін. 2011. 648 с.
6. Кредитні рейтинги державних цінних паперів – 2020: Міністерство фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/credit_ratings_2019-345.
7. Про державний бюджет України на 2020 рік: Закон України від 14.10.2019 р. № 294-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-IX>.
8. Тіньова економіка в Україні. Результати дослідження 2019 року: звіт Київського міжнародного інституту соціології. URL: http://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=897&page=1&fbclid=IwAR1GSml6l4vk1GZE4QR9yekDt_C_NMIXJ-eA0mWArZpSC3DsCgwPsZ7unw.
9. Corruption Perceptions Index 2019: Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/cpi2019/>.
10. Doing Business 2020: Ranking table. URL: https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/pdf/db2020/Doing-Business-2020_rankings.pdf.
11. Doing Business 2019: Training for Reform / International Bank for Reconstruction and Development, The World Bank, 2019. 311 pp. URL: https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2019-report_web-version.pdf.
12. Helliwell, J., Layard, R., & Sachs, J. (2017). World Happiness Report. New York: Sustainable Development Solutions Network, 2018. 188 pp. URL: <https://s3.amazonaws.com/happiness-report/2017/HR17.pdf>.
13. Schwab K. The Global Competitiveness Report 2019: World Economic Forum, 2019. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf.
14. The Global Innovation Index 2019: Creating Healthy Lives – The Future of Medical Innovation / Cornell University, INSEAD, and the World Intellectual Property Organization, 2019. 451 pp. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/gii-full-report-2019.pdf>.
15. Top 50 countries in the Globalization Index 2019, Nov. 2019. URL: <https://www.statista.com/statistics/268168/globalization-index-by-country>.

Надійшла до редакції 20.04.2020

References

1. Bobrovska, O.Yu., Krushelnytska, T.A. & Munko A.Yu. (2015) Rozrobka metodyky otsiniuvannya vplyvu detsentralizatsii vlady na formuvannya investytsiinoho profilu terytorii. *Aspekty publichnoho upravlinnia* [The method of evaluation of power decentralization impact on territories

- investment profiles forming. Public administration aspects] № 6. S. 47–57. [in Ukr.].
2. Biudzhetni Kodeks Ukrainy (2010) [Budget Code of Ukraine] № 2456-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>. [in Ukr.].
3. Vysnovok na proekt Zakonu Ukrainy «Pro Derzhavnyi biudzheth Ukrainy na 2020 rik» (2019) [Opinion on the Draft Law of Ukraine «On the State Budget of Ukraine for 2020»] URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66853. [in Ukr.].
4. Hlobalni bezpekovi, politychni, ekonomichni tendentsii u sviti ta yikh vplyv na Ukrainu v 2020 rotsi. Ukrainski studii stratehichnykh doslidzhen [Global Security, Political, Economic Trends in the World and their Impact on Ukraine in 2020. Ukrainian Strategic Studies Studies]. Kyiv. 2019. 20 s. URL: https://ussd.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Zavantazhyty-2020_01_Tendentsiyi.pdf. [in Ukr.].
5. Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia. T. 4: Haluzeve upravlinnia [Encyclopedia of Public Administration: 8 vol. Vol. 4: Sectoral Management]. Kyiv: NADY. 2011. 648 s. [in Ukr.].
6. Kredytni reitynhy derzhavnykh tsinnykh paperiv – 2020 [Credit Ratings of Government Securities – 2020]. URL: https://mof.gov.ua/uk/credit_ratings_2019-345. [in Ukr.].
7. Pro derzhavnyi biudzheth Ukrainy na 2020 rik. Zakon Ukrainy [On the State Budget of Ukraine for 2020. Law of Ukraine] № 294-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-IX>. [in Ukr.].
8. Tinova ekonomika v Ukraini. Rezultaty doslidzhennia 2019 roku [The shadow economy in Ukraine. Results of the 2019 study] URL: http://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=897&page=1&fbclid=IwAR1GSrml6l4vk1GZE4QR9yekDt_C_NMIXJ-eA0mWArZpSC3DsCgwPsZ7unw. [in Ukr.].
9. Corruption Perceptions Index 2019. Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/cpi2019/>. [in Eng.].
10. Doing Business 2020: Ranking table. URL: https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/pdf/db2020/Doing-Business-2020_rankings.pdf. [in Eng.].
11. Doing Business 2019: Training for Reform. International Bank for Reconstruction and Development, The World Bank. 2019. 311 pp. – URL: https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2019-report_web-version.pdf. [in Eng.].
12. Helliwell, J., Layard, R., & Sachs, J. (2017). World Happiness Report 2017, New York: Sustainable Development Solutions Network. 188 pp. URL: <https://s3.amazonaws.com/happiness-report/2017/HR17.pdf>. [in Eng.].
13. Schwab K. The Global Competitiveness Report 2019. 2019. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf. [in Eng.].
14. The Global Innovation Index 2019: Creating Healthy Lives – The Future of Medical Innovation. Cornell University, INSEAD, and the World Intellectual Property Organization. 2019. 451 pp. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/gii-full-report-2019.pdf>. [in Eng.].
15. Top 50 countries in the Globalization Index 2019. Nov. 2019. URL: <https://www.statista.com/statistics/268168/globalization-index-by-country>.

SUMMARY

Anna Yu. Munko, Myroslav M. Treshchov. Ukraine in the world: socio-economic dimension. The article emphasizes that the issue of Ukrainian socio-economic development trends under globalization. Indicators of socio-economic development of Ukraine are analyzed on the basis of national statistical, financial and budgetary reports, data of the International Monetary Fund and the World Bank. The dynamics of such indicators over a period of 5 – 10 years, as well as the projected indicators for 2020 – 2023, are traced. Dynamic of GDP in constant prices has shown the results of relatively successful 2017 – 2019 formation of the upward period of the economic cycle which was characterized by moderate growth of real GDP within 3%. Ukraine is likely to be able to sustain such growth rates without significant upheavals, with a well-designed and reasonably stimulated economy. GDP by purchasing power parity for most European countries has shown a disappointing tendency. Ukraine has been among the outsiders for a long time (below – Moldova). Ukraine will continue to occupy the last positions in terms of economic development compared to other European countries despite the IMF's positive outlook for a steady increase in purchasing power. It is important to focus on improving financial and monetary policy, in particular, reducing and maintaining debt at the level acceptable by the Budget Code of Ukraine at 60% of GDP. In previous years, the share of debt in GDP reached a record 80% for Ukraine which violated the rules of the current legislation. Monetary policy should be aimed at improving the conditions for doing business, which will allow Ukraine to improve its position in the global ratings of competitiveness and ease of doing business. The most representative global indices are investigated and the positions of the state in world and European rankings are analyzed. There are: KOF Globalization Index, Corruption Perceptions Index, The Global Competitiveness Index, Ease of Doing Business, Global Innovation Index and E-Government Development Index, World Happiness Index. The basic tendencies of socio-economic development of Ukraine, risks and ways of their minimization are determined.

Keywords: globalization, global indices, socio-economic development, GDP, purchasing power parity, inflation, public budget, public debt, credit rating, financial security, decentralization, corruption, competitiveness, investment, innovation.